

Hmyz možná není tak ekologická potravina, jak se všeobecně tvrdí

vtm.zive.cz/clanky/hmyz-mozna-neni-tak-ekologicka-potravina-jak-se-vseobecne-tvrdi/sc-870-a-196891/default.aspx

Jaroslav Petr

Ekologie | Hmyz | Potraviny

- Smažení červi nebo pečení cvrčci už si hledají cestu na naše stoly
- Velkochovy hmyzu se mají za ekologicky šetrnou produkci potravin
- Nejnovější poznatky ukazují, že nad jejich ekologičností je řada otazníků

Foto: <a

href="https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Fried_crickets_in_Cambodia.jpg"

>Thomas Schoch, CC BY-SA 2.5

>CC BY-SA 2.5

5 FOTOGRAFIÍ zobrazit galerii

Chov šestinohé havěti pro potravinářské účely představuje sice velmi mladý, ale rychle rostoucí byznys. V roce **2017** už utratili Američané za jídla z hmyzu **55 milionů dolarů**.

20 úchvatných makrofotografií ukazuje, jak krásný je svět hmyzu

Vlastně ani nejde o nějakou zásadní novinku. Lidstvo má dlouhodobé pozitivní zkušenosti s konzumací nejméně dvou tisíc druhů hmyzu. Většinou však jde o hmyz sbíraný v přírodě. Západní svět, s výjimkou chovu včel, hmyzu a jeho produktům nikdy nijak zvlášť neholdoval. To se ale rychle mění a rostoucí oblíbenost se mezi velkochovateli i spotřebiteli těší např. potměšník moučný nebo cvrček obecný.

Hlavním argumentem ve prospěch chovu hmyzu a jeho následné konzumace je **ochrana životního prostředí**. Bere se jako fakt, že ve srovnání s hospodářskými zvířaty vyrábí hmyz živočišné bílkoviny a tuky podstatně efektivněji. Například cvrček je za ideálních podmínek s to vyrobit jeden gram svých tkání z 1,6 gramu vysoce kvalitní potravy. Za méně příhodných podmínek ale potřebuje třikrát tolik.

Larvy potměšníka známé jako „mouční červi“ potřebují na gram těla v optimálních podmínkách 2 gramy krmiva a za méně příhodných podmínek i víc než 5 gramů. Pro srovnání, prase má tento poměr za ideálních podmínek 1 : 3 až 1 : 4 a brojlerové kuře 1 : 1,7. Už z toho vyplývá, že to s jasnou dominancí hmyzu jako ekologické potraviny nemusí být vždycky tak skvělé, jak se tvrdí.

Ekologické zemědělství může životnímu prostředí víc škodit, než prospívat

Švédští vědci pod vedením Matthewa Lova ze Zemědělské univerzity v Uppsale se nyní pokusili na stránkách vědeckého časopisu Trends in Ecology and Evolution o **komplexní analýzu** přínosů a rizik pro životní prostředí provázejících chov hmyzu určeného k výrobě potravin.

Strach z hmyzích uprchlíků

Matthew Law se spolu s Asou Berggrenovou a Annou Janssonovou zabýval různými systémy chovů hmyzu, srovnával je s tradičními chovy hospodářských zvířat a to z hlediska jejich vlivu na základní parametry životního prostředí, jako

je třeba zatížení půdy, spotřeba vody či podíl na emisích skleníkových plynů.

Tam kde selhal Kjótský protokol, může uspět Pařížská dohoda

Švédští experti poukazují například na fakt, že zatím víme jen velmi málo o **rizicích, jaká představuje únik hmyzu z prostor určených k jeho chovu**. Počty hmyzích uprchlíků mohou být vysoké a škody, které pak napáchají, nezanedbatelné.

Hmyz by se choval i v oblastech, kde se daný druh normálně nevyskytuje. Existuje tu možnost, že se uprchlý hmyz v krajině uchytí a následně přemnoží. Mohli bychom pak čelit invazím, které by byly hmyzí obdobou přemnožení králíků v Austrálii.

I když je hmyz často poměrně nevybíravý a potravu zužitkuje s příkladnou efektivitou, může být **zajištění dostatku krmiva** závažný problém. Byl by paradox, kdybychom jedli hmyz, abychom ušetřili životní prostředí, a zároveň životní prostředí devastovali při získávání krmiv pro chovaný hmyz.

A co použít odpad?

Řada hospodářských zvířat konzumuje plodiny (např. pšenici, kukuřici), které by mohly snadno posloužit i k výrobě potravin pro člověka. Kdybychom dokázali hmyz život **odpadem z krmivářského a potravinářského průmyslu** – tedy tím, co zvířata nesežerou a lidé nesnědí – ekologické přínosy chovu hmyzu by dramaticky narostly. Připomeňme si, že některý hmyz se živí pro obratlovce nestavitelným dřevem a některé druhy konzumují výkaly lidí a zvířat.

Norové chtějí své lodě pohánět energií z mrtvých ryb

Velmi málo toho zatím víme o **chorobách hmyzu**. Přitom při masovém chovu budou nastoleny podmínky, jaké jsou pro šíření nákaz přímo ideální. Velkou neznámou je také **náchylnost hmyzu ke stresu z podmínek chovu**.

I když třeba český zákon na ochranu zvířat proti týrání s hmyzem vůbec nepočítá a zabývá se pouze obratlovci, odborníci už mají k dispozici širokou škálu důkazů o tom, že i bezobratlí živočichové cítí bolest, zažívají strach a trpí stresem. Podmínky chovu by měly tenhle fakt zohlednit.

Švédští vědci jsou přesvědčeni, že výroba potravin z hmyzu má před sebou skvělou budoucnost. Zatím ale ještě neodrostla dětským střevíčkům a čeká ji řešení řady náročných úkolů.

Zemědělství čeká digitální revoluce. Brňáci chtějí z polí udělat chytré farmy prošpikované senzory

Trio vědců z Uppsaly připomíná, že hmyz nemusí vždycky skončit na talíři, a přesto může významně přispět k obživě budoucího světa. Dá se využít jako **kvalitní krmivo pro hospodářská zvířata**. Organická hmota hmyzích těl by mohla najít uplatnění i jako **hnojivo** pro zemědělské plodiny pěstované na polích.

Pramen: Trends in Ecology and Evolution

Témata článku: Výzkum, Austrálie, Ekologie, Jídlo, Hmyz, Potraviny, Zemědělství, Zvíře, Optimální podmínka, Spotřebitel, Jasná dominance, Chov, Skleníkový plyn, Příhodná podmínka, Zemědělská plodina, Zásadní novinka, Červ, Organická hmota, Dolar, Široká škála, Živočichové, Komplexní analýza, Ecology, Talíř, Rostoucí obliba